

Kulturális közvéleménykutatás a József Attila-lakótelepen

Érdekes olvasmány az a kilenc oldalas jelentés, amelyben a IX. kerületi Tanács népművelési csoportja összegezi a József Attila lakótelepen végzett közvéleménykutatás tapasztalatait. Érdekes, a városrész miatt, amelyről gazdasági-szellemi pillanatképet rögzít. Szinte kézenfog és bevezet Budapest talán legsötétebb szegyenfoltjának helyén emelkedett új lakótelep házaiba, amelyekben már most csak

nem húszezren laknak, s 1965 végére, az építkezések befejezése után, harmincezer ember él majd. Annyi, mint egy közepesnél alig kisebb vidéki városunkban, mondjuk Vácott.

Új település – új örömök és gondok

S ez a város a városban sokban különbözik minden régebbi kerülettől. Hagyo-

mánya semmi, lakossága Budapest legkülönbélebb tájairól verbuválódott, összetételében pedig sokszínűbb, mint bármely más városrész. Gyárigazgatótól az éjjeliőrig, esztergályostól a Kossuth-díjas professzorig, festőművésztől a főorvoson át a nyugdíjasig és az utcaseprőig, társadalmunk minden rétegének képviselői megtalálhatók itt, gyakran ugyanabban az épületben.

S ráadásul e városnegyed lakói kulturális szempontból is előrébb tartanak a fővárosi átlagnál. Szükségyszerűen, a dialektika ama törvénye alapján, hogy a korszerűbb forma, a keret – az összkomfort, a modern városkép – visszahat a tartalomra, az életformára is.

Ha ezekre a tényezőkre, s arra az izgatott kísérletezésre gondolunk, amellyel a népművelés országsszerte alkalmazkodni próbál a megváltozott körülményekhez, s új eszközöket keres jórészt elavult, formálissá merevedett, gyakorta csődöt mondó módszerei helyett – érdeklődéssel lapozzuk a jelentést; Többszörös érdeklődéssel, mert azon túl, hogy bepillantást nyújt e település-szociológiai szempontból is teljesen újszerű negyed lakóinak életébe, esetleg arra is alkalmas lehet, hogy támpontul szolgáljon a népművelés néhány korszerű formájának felvázolásához.

Imponáló szám adatok

De nézzük előbb a jelentést, a „száraz” számhalmazt. 348, egyenként 47 kérdést tartalmazó közvéleménykutatató lap válaszait foglalja össze. Ez a 348 kérdőív természetesen nem tükrözheti tudományos pontossággal a jelenleg ott élő mintegy húszezer ember életkörülményeit, izlésvilágát, de esetlegességében is következtetések levonására alkalmas gazdasági-szellemi láttelep. Olyan pillanatkép, amelytől bizonyára több ponton is eltérne a teljes precizitással készülő, minden adatot felmérő és összegező vizsgálat végeredménye, ám így is magában hordja az egész legfontosabb ismérveit.

Először lássuk a legelső, a szociális helyzetet jelző adatokat. A 348 család átlagos lélekszáma 3,46; a családi jövedelem havi 3500 és 4000 forint között mozog (53 illetve 42 család), s a legtöbb (102) családban 1500 forint jut havonta egy emberre; 16 családban jut havi 2000 forintnál több fejenként, s mindössze négy családban fejenként havi 400 forint. Az anyagi helyzet függvényeként változik a háztartásra, szórakozásra fordított összegek nagysága is. Ha megcseleljük, hogy a legtöbb család adósa valamilyen okból az OTP-nek (új bútor, háztartási gépek, televízió stb. stb.), nem kevesellhetjük a könyvvásárlásra fordított összeget, amely a legtöbb (51) család esetében havi 100 forint, 24 családban 20, 14 családban pedig 200 forint vagy annál is több. (A többi családban a két határérték között mozog.)

(Folytatás a 2. oldalon)

Élet és Irodalom

VIII. ÉVE. 25. SZ. IRODALMI ÉS POLITIKAI HETILAP 1964. JÚNIUS 20.